

*Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3
im. Bolesława Chrobrego
w Ostrowcu Świętokrzyskim*

*Regulamin organizacji
wycieczek, imprez szkolnych,
krajoznawstwa i turystyki*

Spis treści

I. Podstawa prawna.....	str. 3
II. Cele szkolnej działalności turystycznej.....	str. 4
III. Formy zajęć krajoznawczo – turystycznych organizowanych przez szkołę	str. 4
IV. Udzielanie zgody na przeprowadzenie wycieczki, wymagane dokumenty	str. 5
V. Finansowanie wycieczki	str. 6
VI. Obowiązki kierownika wycieczki	str. 7
VII. Obowiązki opiekuna wycieczki	str. 8
VIII. Zasady bezpieczeństwa na wycieczkach	str. 9
IX. Postanowienia końcowe	str. 13
X. Załączniki	str. 14
1. Karta wycieczki z harmonogramem	str. 15
2. Lista uczestników wycieczki	str. 16
3. Pisemna zgoda rodziców / opiekunów	str. 17
4. Regulamin wycieczki	str. 19
5. Rozliczenie finansowe wycieczki	str. 20
6. Oświadczenie dla rodziców, którzy biorą udział jako uczestnik wycieczki/imprezy	str. 21
7. Protokół powypadkowy	str. 22

I. PODSTAWA PRAWNA

Podstawy prawne organizacji wycieczek szkolnych i zapewnienia uczniom bezpieczeństwa podczas imprez turystycznych

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wycieczek dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania [Dz. U. Nr 12, poz.67; Dz. U. Nr 18, poz. 102 z późn. zm]
- Rozporządzenie Rady ministrów z dnia 6 maja 1997r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne. [Dz. U. Nr 57, poz. 358]
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 8 listopada 2001 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki [Dz. U z 2001 r., Nr 135, poz. 1516].]
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach [Dz. U z 2003 r., Nr 6, poz. 69 ze zm.]
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie [Dz. U. 2010.127.857]
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych [Dz. U. 2001 r., nr 55 poz. 578, tekst jednolity]
- Rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 4 marca 2011 r. w sprawie przewodników turystycznych i pilotów wycieczek [Dz. U. z 2011 r. Nr 60, poz.302]
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie określenia stopni zagrożenia lawinowego oraz odpowiadających im zaleceń dla ruchu osób [Dz. U. 2011 nr 299 poz. 1777]
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. [Dz. U. 2005 nr 108 poz. 908 ze zm.]
- Karta Nauczyciela
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 kwietnia 2011 r. **Dziennik Ustaw Nr 88 poz. 500** w sprawie trybu orzekania o zdolności do uprawiania danego sportu przez dzieci i młodzież do ukończenia 21 roku życia oraz przez zawodników pomiędzy 21, a 23 rokiem życia
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 grudnia 2010 w sprawie podstawowych warunków niezbędnych do realizacji przez szkoły zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania [DZ.U.2011.6.23]
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 grudnia 1995 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu, organizacji oraz form opieki zdrowotnej nad uczniami („ *dzieciom i młodzieży szkolnej, korzystającym z różnych form wycieczek w czasie zajęć szkolnych opiekę medyczną zapewnia, we własnym zakresie organizator wycieczek*”) Dz.U.1996 Nr 4 poz.31
- Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2005 r. Rozporządzenie w sprawie wzoru formularza listy podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej [Dz. U. 188 poz.1582]

- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 im. Bolesława Chrobrego

II. CELE SZKOLNEJ DZIAŁALNOŚCI TURYSTYCZNEJ

Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki ma na celu w szczególności :

1. Poznanie regionu i kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków, kultury i historii.
2. Poszerzenie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego.
3. Wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowawczym.
4. Upowszechnianie wśród dzieci zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody.
5. Podnoszenie kondycji zdrowotnej oraz sprawności fizycznej .
6. Upowszechnianie form aktywnego wypoczynku.
  - a. wskazanie wyższości wypoczynku czynnego nad biernym
  - b. akcentowanie zależności między wypoczynkiem czynnym a zdrowiem fizycznym i psychicznym
7. Przeciwdziałania patologii społecznej.
8. Poznanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.
9. Poznanie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach takich jak:
  - a. środki komunikacji publicznej
  - b. obiekty muzealne
  - c. obiekty przyrodnicze (Parki Narodowe, lasy)
  - d. kąpieliska i akweny wodne
  - e. tereny górskie

III. FORMY ZAJĘĆ KRAJOZNAWCZO – TURYSTYCZNYCH ORGANIZOWANYCH PRZEZ SZKOŁĘ

Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach:

- wycieczki przedmiotowe – inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danego przedmiotu lub przedmiotów pokrewnych (także wyjazdowe imprezy sportowe);
- wycieczki krajoznawczo – turystyczne, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych, zwane dalej wycieczkami;
- imprezy krajoznawczo – turystyczne, takie jak: biwaki, turnieje, konkursy, rajdy, spływy, zloty;
- imprezy turystyki kwalifikowanej i obozy wędrowne, w których udział wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych, w tym posługiwania się sprzętem specjalistycznym
- imprezy wyjazdowe – związane z realizacją programu nauczania, takie jak: zielone szkoły, szkoły zimowe, szkoły ekologiczne

Wycieczki i inne imprezy krajoznawczo-turystyczne powinny być dostosowane do potrzeb i zainteresowań uczniów, wieku, stanu zdrowia i sprawności fizycznej.

Należy kierować się następującymi zasadami:

- uczniowie klas I – III uczestniczą w wycieczkach krajoznawczo – turystycznych w najbliższej okolicy, w zasadzie w granicach swojego województwa;
- uczniowie klas IV – VI uczestniczą w wycieczkach krajoznawczo – turystycznych na terenie województwa, regionu, a następnie całego kraju,
- uczniowie klas I – III mogą uczestniczyć w wycieczkach 1 – dniowych, uczniowie klas IV – VI mogą uczestniczyć w wycieczkach 1,2 dniowych.

IV. UDZIELANIE ZGODY NA PRZEPROWADZENIE WYCIECZKI, WYMAGANE DOKUMENTY

- Zgody na przeprowadzenie wycieczki udziela Dyrektor szkoły.
- Organizację i program wycieczek oraz imprez dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.
- Przed rozpoczęciem wycieczki organizator powinien przedstawić Dyrektorowi jej plan. Plan wycieczki należy przedstawić w następujących terminach:

- wycieczka kilkudniowa - 2 tygodnie przed wyjazdem
- wycieczki jednodniowe - 2 dni przed wyjazdem
- wycieczki przedmiotowe - 2 dni przed rozpoczęciem
- wycieczki zagraniczne - miesiąc przed rozpoczęciem

DOKUMENTY:

1. Karta wycieczki (**załącznik nr 1**), powinna zawierać:

- cel i założenia programowe wycieczki/imprezy
- trasę
- termin
- ilość dni
- liczbę uczestników i klasę, z której pochodzą
- imię i nazwisko kierownika wycieczki
- liczbę opiekunów
- środek lokomocji
- oświadczenie dla opiekunów i kierownika wycieczki
- harmonogram wycieczki

2. Lista uczestników wycieczki (**załącznik nr 2,3**) powinna zawierać:

- nazwisko i imię ucznia
- pesel ucznia

- numer telefonu rodziców / opiekunów
  - potwierdzenie zapoznania się z regulaminem uczestników wycieczki/imprezy
  - potwierdzenie wpłaty
3. Karta wyjścia/wyjazdu na zawody sportowe (**załącznik nr 8**)
  4. Pisemna zgoda – oświadczenie rodziców / opiekunów na udział dziecka w wycieczce/imprezie (**załącznik nr 4, 9**)
  4. Polisa potwierdzająca ubezpieczenie uczestników wycieczki (od następstw nieszczęśliwych wypadków, a przypadku wyjazdów zagranicznych – od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia)
  5. Regulamin wycieczki/imprezy (**załącznik nr 5**)
  6. Po zakończeniu wycieczki/imprezy – podsumowanie, ocena stopnia realizacji programu wycieczki, rozliczenie finansowe (**załącznik nr 6**)
  7. Oświadczenie rodziców, którzy biorą udział jako uczestnik w wycieczce (**załącznik nr 7**)
- Wychowawca klasy zobowiązany jest do sporządzenia listy uczniów pozostających w szkole i dostarczeniu jej do dyspozycji Dyrektorowi szkoły .
  - Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczce, z wyjątkiem wycieczek przedmiotowych, odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych, wymaga pisemnej zgody ich rodziców /opiekunów /.
  - Dokumentacja powinna być sporządzona w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w szkole, drugi zabiera ze sobą kierownik wycieczki, a kopia po powrocie z wycieczki – znajduje się w dokumentacji wychowawcy klasy
  - Na wypadek zmiany warunków pogodowych należy mieć przygotowany program zastępczy wycieczki .
-
- Wychowawca klasy zobowiązany jest do sporządzenia listy uczniów pozostających w szkole i dostarczeniu jej do dyspozycji Dyrektorowi szkoły .
  - Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczce, z wyjątkiem wycieczek przedmiotowych, odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych, wymaga pisemnej zgody ich rodziców /opiekunów /.
  - Dokumentacja powinna być sporządzona w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w szkole, drugi zabiera ze sobą kierownik wycieczki, a kopia po powrocie z wycieczki – znajduje się w dokumentacji wychowawcy klasy
  - Na wypadek zmiany warunków pogodowych należy mieć przygotowany program zastępczy wycieczki .

V. FINANSOWANIE WYCIECZKI

1. Organizator zobowiązany jest sporządzić plan finansowy wycieczki, który określa ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
2. Wycieczki mogą być finansowane ze składek uczestników lub innych źródeł :
  - ze środków Rady Rodziców,
  - ze środków pochodzących z działalności Stowarzyszenia Przyjaciół Trójki,
  - ze środków przekazanych przez osoby fizyczne i prawne .
3. Rodzice uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów .
4. Rodzice, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat jakie powstały z tego tytułu.
5. Kierownik wycieczki i opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w wycieczce.
6. Za regulowanie zobowiązań finansowych związanych z wycieczką odpowiada kierownik wycieczki.
7. Kierownik wycieczki po jej zakończeniu dokonuje jej rozliczenia.
8. Dowodami finansowymi są listy wpłat oraz rachunki, faktury, bilety wydawane przez uprawnione do tego podmioty gospodarcze. W uzasadnionych wypadkach dowodem mogą być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki i opiekunów. Dokumentację z rozliczenia finansowego przechowuje kierownik wycieczki/imprezy.

VI. OBOWIĄZKI KIEROWNIKA WYCIECZKI

1. Dla zapewnienia prawidłowej opieki nad uczniami, biorącymi udział w wycieczce/imprezie dyrektor szkoły wyznacza kierownika oraz opiekunów, których liczba uzależniona jest od wieku i liczby uczestników, stopnia rozwoju psycho-fizycznego, stanu zdrowia i ewentualnej niepełnosprawności osób powierzonych opiece, a także specyfiki zajęć, imprez i wycieczek oraz warunków, w jakich będą się odbywać (m.in.: miejsce, rodzaj środka lokomocji).
2. Przy ustalaniu liczby opiekunów należy uwzględnić również ich doświadczenie i umiejętności pedagogiczne, stopień zdyscyplinowania i samodzielności grupy uczniów, sposób zorganizowania wycieczki, itp. w przypadku nieuwzględnienia przez kierownika wycieczki/imprezy wyżej wymienionych aspektów dyrektor szkoły ma prawo odmówić udzielenia zgody na przeprowadzenie wycieczki.
3. **Kierownikiem wycieczki turystyczno-krajoznawczej** może być nauczyciel, a po uzyskaniu zgody dyrektora – inna pełnoletnia osoba, która ukończyła kurs kierowników wycieczek szkolnych lub osoba posiadająca uprawnienia przewodnika turystycznego, pilota wycieczek, przodownika lub instruktora turystyki kwalifikowanej, a także pełnoletni instruktor organizacji harcerskiej.
4. **Kierownikiem obozu wędrownego** może być osoba, która ukończyła kurs kierowników obozów wędrownych lub posiada uprawnienia wymienione w pkt. 3.
5. **Kierownikiem wycieczki turystyki kwalifikowanej** może być osoba z uprawnieniami przewodnika turystycznego, pilota wycieczek, przodownika lub instruktora turystyki

kwalifikowanej bądź osoba posiadająca stopień trenera, instruktora w odpowiedniej dyscyplinie sportu.

6. Opiekunem wycieczki lub imprezy szkolnej może być nauczyciel albo po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły inna pełnoletnia osoba.

7. Kierownicy i opiekunowie wycieczek szkolnych i innych imprez turystyczno-krajoznawczych zobowiązani są do ścisłego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, sanitarno-epidemiologicznych oraz zasad korzystania z dróg publicznych i szlaków turystycznych, a także przestrzegania innych szczegółowych regulaminów oraz zarządzeń wykonawczych władz oświatowych, administracyjnych i samorządowych.

8. Kierownicy i opiekunowie powinni posiadać umiejętność udzielania pierwszej pomocy. Kierownik i opiekunowie są zobowiązani możliwie jak najprędzej zapewnić fachową pomoc lekarską w przypadku zaistnienia wypadku lub choroby uczestnika wycieczki/imprezy.

Do obowiązków kierownika należy:

1. opracowanie programu i harmonogramu wycieczki/ imprezy, wypełnienie Karty wycieczki;
2. opracowanie regulaminu i zapoznanie z nim wszystkich uczestników;
3. zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie;
4. zapoznanie uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania w szczególności omawianie zasady bezpieczeństwa: na jezdniach, dworcach kolejowych, przystankach tramwajowych, w lasach, nad wodą, w miejscach postoju, w czasie podróży, w czasie spacerów po mieście i górskimi szlakami turystycznymi;
5. określenie zadań dla opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki, bezpieczeństwa uczestników wycieczki lub imprezy;
6. Nadzorowanie zaopatrzenia uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczki pierwszej pomocy;
7. organizacja transportu, wyżywienia i noclegów;
8. dokonanie podziału zadań wśród uczestników;
9. dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki lub imprezy;
10. dokonanie podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu, rozliczając się z uczniami i ich rodzicami;
11. zabezpieczanie powrotu uczestników wycieczki do miejsca zamieszkania tzn. określa i informuje rodziców o czasie i miejscu zakończenia wycieczki;
12. informuje o ewentualnych wypadkach, które miały miejsce w trakcie wycieczki.

O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:

1. rodziców /opiekunów/ poszkodowanego
2. dyrektora szkoły

VII. OBOWIĄZKI OPIEKUNA WYCIECZKI

Opiekunem wycieczki może być nauczyciel albo, po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły, inna pełnoletnia osoba

Opiekun zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia o odpowiedzialności opiekunów za powierzonych mu uczniów, uczestników wycieczki. Oświadczenie jest częścią karty wycieczki, ale może być podpisane również na oddzielnym piśmie.

Do obowiązków opiekunów należy :

1. sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczniami;
2. współdziałanie z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy;
3. sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa;
4. nadzorowanie wykonywania zadań przydzielonych uczniom
5. wykonywania innych zadań zleconych przez kierownika

VIII. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA NA WYCIECZKACH

Niedopuszczalne jest organizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi!!!

Uczestnicy wycieczek i imprez podlegają ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków. Ubezpieczeniu tym objęci są wszyscy uczniowie w ramach szkolnego ubezpieczenia grupowego. Uczniowie nie posiadający ubezpieczenia nie mogą być jej uczestnikami lub powinni zostać w związku z nią ubezpieczeni. Na okres przebywania na wycieczce, organizator może wykupić także (na prośbę uczestników) dodatkowa polisę, powodującą podwyższenie ewentualnego odszkodowania.

1. SZCZEGÓŁOWE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA NA WYCIECZKACH SZKOLNYCH I IMPREZACH :

- przed wyruszeniem na wycieczkę /imprezę uczestnicy są poinformowani o zasadach poruszania się po drogach, szlakach, w autokarze, na peronach kolejowych, kąpieliskach i po lesie
- należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy

ZALECANE NORMY BEZPIECZEŃSTWA

a) wycieczki autokarowe:

- liczebność grupy - **1 opiekun na 15 uczniów** (nie licząc kierowcy i pilota/przewodnik)
- pojazd przewożący zorganizowaną grupę dzieci lub młodzieży w wieku do 18 lat, powinien być oznakowany z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej. W warunkach niedostatecznej widoczności tablice powinny być oświetlone chyba, że są wykonane z materiału odbłaskowego. Kierujący

tym pojazdem jest zobowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania i wysiadania dzieci i młodzieży. Kierowca posiada potwierdzenie sprawności technicznej pojazdu, apteczkę pierwszej pomocy i gaśnicę. Kierowca może jechać maksymalnie 8 godzin, w rytmie 4 godziny jazdy – godzina odpoczynku (Ustawa z dnia 6 września 2001 roku o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym Dz. U. 129 poz. 1444)

- kierownik wycieczki zobowiązany jest zgłosić wyjazd autokaru wycieczkowego na policję 2 dni przed wyjazdem w celu kontroli technicznej pojazdu i dokumentacji kierowcy
- opiekun musi przebywać ze swoją grupą w pojeździe, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej pojazdów
- ilość uczestników wycieczki nie może przekraczać ilości miejsc siedzących w pojeździe
- przejście w autokarze musi być wolne
- opiekunowie zajmują miejsca przy drzwiach oraz w części środkowej autokaru
- uczniowie sprawiający trudności wychowawcze oraz źle znoszący podróż siedzą przy opiekunach
- należy zabronić w czasie przejazdu: spacerowania po autokarze, podnoszenia się ze swoich miejsc, siedzenia tyłem, na oparciu
- bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach
- przerwy dla zapewnienia odpoczynku i załatwienia potrzeb fizjologicznych należy organizować tylko na terenie parkingów
- w czasie postoju należy zabronić wchodzenia na jezdnię i jej przekraczania
- po każdej przerwie opiekun sprawdza obecność uczestników

b) wycieczki piesze;

- **wycieczki przedmiotowe w miejscu**, które jest siedzibą szkoły, **bez korzystania z publicznych środków transportu - 2 opiekunów na 30 uczniów**
- **wycieczki piesze na terenie miasta z korzystaniem ze środka transportu miejskiego** (lub wycieczka do lasu) - **1 opiekun na 15 uczniów**
- w czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu
- uczestnicy posiadają ubiór (a szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych
- w mieście poruszamy się po chodnikach, a poza miastem lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom. Dwójkami poza miastem chodzimy wyłącznie po drogach o bardzo małym ruchu
- w lesie poruszamy się oznakowanymi szlakami turystycznymi (na terenie parków narodowych i krajobrazowych – wyłącznie) lub po wyznaczonych ścieżkach turystycznych
- opiekun powinien posiadać mapę (wskazana jest znajomość terenu)
- przed wyruszeniem spod szkoły uczestnicy powinni być poinformowani o zasadach poruszania się po drogach i lesie

c) wycieczki w góry;

- wyruszając w góry na terenach Parków Narodowych oraz szlakach turystycznych leżących powyżej 1000 m n. p. m – **1 opiekun na 10 uczestników**
- należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników - dla młodzieży w wieku 13-14 lat nie powinna przekraczać 12-13 km, tj. 4-5 godz. marszu wraz z odpoczynkami.

- na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu;
- uczestnicy powinni posiadać odpowiedni ubiór - buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości). Ekwipunek należy zabrać w plecaku;
- wszyscy uczestnicy wycieczki powinni poruszać się wyłącznie po oznakowanych szlakach turystycznych, w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze;
- kolumnę otwiera i zamyka osoba dorosła;
- uczestnicy wycieczki ustawieni są w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze;
- na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi wyłącznie przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej;
- na terenie **parków narodowych** wycieczki prowadzi wyłącznie upoważnieni przewodnicy **górscy**;
- na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu

d) wycieczki rowerowe;

- wycieczki rowerowe - **2 opiekunów na grupę 10 - 13 uczniów** (uczniowie, którzy ukończyli 12 rok życia + karta rowerowa), przy czym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób;
- uczestnicy wycieczek poruszających się po drogach publicznych muszą znać przepisy o ruchu drogowym;
- prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najslabsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy;
- tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika;
- odstępy między jadącymi do 5 metrów;
- uczestnicy wycieczki jadą jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
- opiekun wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę;
- uczestnicy powinni posiadać strój odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę;
- z boku tylnego bagażnika (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. ramię bezpieczeństwa ze światłem odblaskowym na końcu

e) przejazdy pociągami;

- liczebność grupy – **1 opiekun na 9 uczniów**
- opiekun musi przebywać z grupą w wagonie, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów, w tym celu wskazane jest dokonywanie wcześniejszej rezerwacji miejsc lub przedziałów
- zasady rozmieszczania uczniów i bagażu oraz zapewnienie środków pierwszej pomocy - jak w przypadku przejazdu autokarem
- należy zabronić uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna
- w czasie postoju pociągu uczniowie powinni znajdować się na swoich miejscach siedzących
- bilety na przejazd wraz z zaświadczeniem o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne uczestników powinien posiadać kierownik wycieczki

f) korzystanie z kąpielisk;

- uczestnicy wycieczek mogą korzystać z kąpielisk, pływalni tylko w miejscach do tego wyznaczonych i pod kontrolą ratowników oraz **1 opiekun na 15 uczestników**
- uczestnicy wycieczek posługujących się sprzętem pływackim muszą posiadać Kartę Pływacką

g) zasady poruszania się z grupą w miastach;

- przed rozpoczęciem zwiedzania obiektu lub miasta, każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki adresie / miejscu / pobytu docelowego, aby w razie zgubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki;
- w trakcie pieszego poruszania się z grupą w terenie miejskim opiekunowie powinni tak podzielić obowiązki, by jeden z nich znajdował się na czele grupy i kierował nią , a drugi idąc na końcu zamykał ją;
- opiekun zamykający grupę nie może dopuścić, by któryś z uczniów pozostał za nim;
- obaj opiekunowie powinni poruszać się w granicach wzajemnego kontaktu wzrokowego, aby zapobiec zbytniemu rozciągnięciu grupy;
- prowadzenie grup po ulicach, drogach i terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
- szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię, należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem;
- w przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy pociągu , tramwaju, metra);
- znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać;
- znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania;
- posiadali ważne bilety na przejazd.

h) wycieczki zwane „ Zielonymi Szkołami”;

- wycieczki zwane „Zielonymi szkołami” należy planować **najwcześniej w kl. II** szkoły podstawowej ze zwiększoną liczbą opiekunów - **1 opiekun na 10 uczestników**. Należy dokładnie przeanalizować czy możliwa jest dla uczniów danej klasy organizacja „Zielonej szkoły”.

ZALECENIA DLA UCZESTNIKÓW WYCIECZEK I IMPREZ:

- Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzać stan liczebny grupy przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego;
- Zabrania się uczestnikom wycieczki dotykania przedmiotów mających połączenie z liniami wysokich napięć, manipulowania niewypałami, spożywania różnego rodzaju owoców, co do których nie ma pewności, że są jadalne;
- Przed wyruszeniem na wycieczkę należy zaopatrzyć się w dobrze wyposażoną apteczkę;
- Uczestnicy wycieczek/imprez powinni posiadać ubiór i ekwipunek adekwatny do możliwych warunków atmosferycznych i specyfiki wyjazdu;

- Przed wyjazdem na wycieczkę opiekunowie są zobowiązani do zaznajomienia uczestników z zasadami bezpieczeństwa na jezdniach, drogach, w autokarze, statku wycieczkowym, na peronach kolejowych (przejazdy PKP), na szlakach turystycznych i górskich – szczególnie o niewyprzedaniu przewodnika, oddalaniu się lub opóźnieniu marszu;
- Po przybyciu na miejsce noclegowe należy dokładnie zapoznać się z rozmieszczeniem dróg ewakuacyjnych, pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi;
- Kierownik i opiekunowie powinni zdecydowanie eliminować próby zakłócania ciszy i snu uczniów oraz dopilnować, aby nikt nie wychodził z miejsca noclegowego
- Każdy nauczyciel planujący organizację wycieczki na terenie Parku Narodowego lub Rezerwatu Przyrody powinien wcześniej zapoznać się z regulaminem parku lub rezerwatu i poinformować o nich uczestników wycieczki.
- Nauczyciele, którzy w ramach wycieczki szkolnej planują korzystanie przez uczestników wycieczki z kąpielisk i basenów, powinni:
  - zapoznać się z przepisami tych obiektów - regulaminami kąpieliska lub pływalni i egzekwować ich przestrzeganie
  - uzgodnić z kierownikiem kąpieliska lub pływalni warunki i sposób korzystania z kąpieliska lub pływalni zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom
  - stosować regulamin kąpeli i plażowania

Każda wycieczka lub impreza zaczyna się i kończy na terenie szkoły.

Rodzice zobowiązani są do przywiezienia i odebrania uczniów po zakończonej imprezie. W razie, gdy rodzic nie może odebrać dziecka ma obowiązek powiadomić pisemnie kierownika wycieczki o tym fakcie.

W PRZYPADKU ZAGINIĘCIA - UCZEŃ (UCZNIOWIE) POZOSTAJĄ BEZWZGLĘDNIE W MIEJSCU ZAGINIĘCIA

- Miasto – uczeń zna miejsce postoju, plan dnia, zawiadamiamy policję, dyrektora szkoły, rodziców
- Szlak turystyczny - uczeń wie, dokąd idziemy, zna kolor szlaku i docelowe schronisko (miejsce), zawiadamiamy GOPR, dyrektora szkoły, rodziców

IX.POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Zgody na przeprowadzenie wycieczki udziela dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba
2. Jeżeli wycieczka ma odbyć się podczas planowanej lekcji danego przedmiotu , należy zgłosić zamiar wyjścia poza teren szkoły i odnotować wyjście na wycieczkę w dzienniku lekcyjnym.
3. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce powinni mieć zajęcia lekcyjne z inną klasą, imienny wykaz uczniów przygotowuje wychowawca klasy, a przydział uczniów dokonuje osoba upoważniona przez dyrektora szkoły.
4. Jeżeli nie zostaną spełnione wszystkie wymogi organizacyjne dotyczące wycieczki , dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba może nie udzielić zgody na przeprowadzenie wycieczki .
5. Wszystkie pisma wysłane w sprawie wycieczki powinny być podpisane przez kierownika wycieczki i zatwierdzone przez dyrektora szkoły.

6. Sprawy nieuregulowane niniejszymi przepisami i zasadami rozstrzyga się na podstawie Statutu Szkoły oraz innymi przepisami wyższego rzędu.
7. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.

Niniejszy regulamin wchodzi w życie z dniem 29.10.2013
po zatwierdzeniu przez Radę pedagogiczną w dniu 28.10.2013

KARTA WYCIECZKI (IMPREZY)

Cel i założenia programowe wycieczki (imprezy)

.....
.....
.....

Trasa wycieczki (imprezy)

.....
.....
.....

Termin..... Ilość dni .....Klasa/grupa.....

Liczba uczestników.....

Kierownik (imię i nazwisko).....

Liczba opiekunów.....

Środek lokomocji.....

OŚWIADCZENIE

Zobowiązuję się do przestrzegania przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa na wycieczkach i imprezach dla dzieci i młodzieży.

Opiekunowie wycieczki (imprezy)

(imiona i nazwiska oraz podpis)

.....
.....
.....

Kierownik wycieczki

(imprezy)

.....
(podpis)

HARMONOGRAM WYCIECZKI (IMPREZY)

<i>Data i godz. wyjazdu</i>	<i>Ilość km</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Program</i>	<i>Adres punktu noclegowego i żywieniowego</i>

Adnotacje organu prowadzącego lub sprawujące nadzór pedagogiczny.

Zatwierdzam

.....

(pieczęć i podpis

Dyrektora szkoły)

LISTA UCZESTNIKÓW WYCIECZKI kl. ....

Numer i nazwa polisy .....

Wycieczka organizowana do ..... w dniu .....

Lp.	Nazwisko i imię	Pesel ucznia	Nr telefonu do rodziców/ opiekunów	Podpis ucznia o zapoznaniu się z regulaminem wycieczki/imprezy
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

Imię i nazwisko osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem (numer i nazwa polisy):

.....
....
(podpis wychowawcy)

LISTA WPLĄT OD UCZESTNIKÓW WYCIECZKI

Lp.	Nazwisko i imię	Klasa	Kwota	Podpis ucznia
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				

24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				
34				
35				
36				
37				
38				
39				
40				
41				
42				
43				
44				

**INFORMACJE DLA RODZICÓW/PRAWNYCH
OPIEKUNÓW**

1. Termin.....
2. Koszt.....
3. Uczestnicy.....
4. Miejsce zamieszkania (nr telefonu).....
- .....
5. Imię i nazwisko kierownika wycieczki oraz opiekunów (nr telefonów)
.....
6. Wyjazd godz.....
7. Powrót godz.....
8. Program wycieczki (uwzględnić przerwy na posiłki oraz ciszę nocną.....
- .....
9. Lista rzeczy, które należy ze sobą zabrać.....
- .....

INFORMACJE O UCZESTNIKU WYCIECZKI (wypełnia rodzic)

Imię i nazwisko.....
Klasa.....
Adres zamieszkania.....
Telefon rodzica/prawnego opiekuna.....
PESEL.....
Uwagi dotyczące stanu zdrowia dziecka.....
.....

OŚWIADCZENIE

Zgadzam się na udział mojego dziecka.....
w wycieczce szkolnej .....

(termin i trasa wycieczki)

Wyrażam zgodę na przeprowadzenie wszelkich niezbędnych zabiegów lub operacji w stanach zagrażających życiu lub zdrowiu mojego dziecka.

Jednocześnie oświadczam, iż zapoznałam (em) się z regulaminem wycieczki.

.....

seria i nr dowodu osobistego oraz czytelny podpis rodzica/opiekuna prawnego

REGULAMIN UCZESTNIKA WYCIECZKI

1. Wszyscy uczestnicy zobowiązani są do posłuszeństwa i wykonywania poleceń kierownika wycieczki oraz opiekunów.
2. Zabrania się samowolnego oddalania od grupy.
3. Należy przestrzegać punktualnego stawiania się w miejscach zbiórek.
4. Wszelkie niedyspozycje trzeba zgłaszać opiekunowi; zabrania się przyjmowania leków bez wiedzy opiekuna.
5. W miejscach noclegowych należy przestrzegać wewnętrznych regulaminów ośrodków wypoczynkowych (cisza nocna, porządek).
6. Należy zachowywać się stosownie do miejsca pobytu (nie krzyczeć, nie niszczyć przyrody, nie rozpalać ogniska w miejscach niedozwolonych).
7. Dbać o bezpieczeństwo swoje i innych – wszystkie zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo uczestników należy zgłaszać kierownikowi wycieczki lub opiekunom.
8. Kąpiel w akwenach możliwa jest tylko za zgodą i pod opieką ratownika i opiekunów.
9. Każdy uczestnik wycieczki powinien być wyposażony w odpowiedni strój i ekwipunek (w zależności od rodzaju wycieczki).
10. Za wyrządzone szkody materialne koszty ponosi uczestnik wycieczki.
11. Uczestnicy potwierdzają własnoręcznym podpisem fakt zapoznania się z regulaminem i zobowiązują się przestrzegać zawartych w nim zasad.

ZAŁĄCZNIK NR 6

SPRAWOZDANIE Z WYCIECZKI/IMPREZY WRAZ Z ROZLICZENIEM KOSZTÓW

Będąc kierownikiem wycieczki / imprezy odbywającej się w dniu/dniach.....
do miejscowości....., organizowanej dla klasy/klas.....

wraz z opiekunami.....

stwierdzam, że wycieczka/impreza przebiegła zgodnie z założonymi celami i według
ustalonego planu i harmonogramu.

Podczas trwania wycieczki wystąpiły następujące, godne uwagi wydarzenia:

.....
.....
.....

WPLYWY

L.P.	WYSZCZEGÓLNIENIE	KWOTA
1.	Odpłatność uczestników	
2.	Dofinansowanie z funduszu Rady Rodziców	
3.	Inne	
	Razem wpływy	

WYDATKI

L.P.	WYSZCZEGÓLNIENIE	KWOTA
1.	Transport	
2.	Wyżywienie	
3.	Noclegi	
4.	Przewodnik	
5.	Bilety wstępu do muzeum, teatru, kina itp.	
6.	Opłaty za parking	
7.	Ubezpieczenie	
8.	Inne	
	Razem wydatki	

Pozostała kwota ..... zostaje przeznaczona na.....

.....

.....

(podpis kierownika wycieczki)

LISTA RODZICÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W WYCIECZCE DO

.....

Rodzice nie są objęci ubezpieczeniem szkolnym. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za ich bezpieczeństwo w czasie wycieczki.

LP	Imię i nazwisko	Podpis
1		
2		
3		
5		
6		

**KARTA WYJŚCIA/WYJAZDU NA ZAWODY
SPORTOWE**

1. Rodzaj zawodów.....
.....
2. Organizator.....
3. Miejsce i data zawodów.....
4. Środek transportu.....
5. Lista uczestników
1.....
2.....
3.....
4.....
5.....
6.....
7.....
8.....
9.....
10.....
11.....
12.....
13.....
14.....
15.....
6. Opiekunowie.....
7. Nauczyciel prowadzący.....
8. Zgody rodziców na wyjście/wyjazd dzieci na zawody sportowe znajdują się w dokumentacji nauczyciela/opiekuna/

.....
(data i podpis opiekuna)

.....
(akceptacja dyrektora szkoły)

ZAŁĄCZNIK NR 9

ZGODA RODZICA /OPIEKUNA NA UCZESTNICZTWO DZIECKA W ZAWODACH SPORTOWYCH

Biorąc pod uwagę stan zdrowia mojego dziecka, wyrażam zgodę na uczestniczenie mojej córki/mojego syna.....

ucznia klasy..... w zawodach sportowych, które odbędą się w dniu.....
w miejscowości.....

Opiekę nad dzieckiem w czasie zawodów będzie sprawować Pani

Ostrowiec Św.,dn.....

Podpis rodzica/opiekuna

Wyrażam zgodę na publikację wizerunku mojego dziecka w środkach masowego przekazu

.....
Podpis rodzica/opiekuna

ZAŁĄCZNIK NR 9

ZGODA RODZICA /OPIEKUNA NA UCZESTNICZTWO DZIECKA W ZAWODACH SPORTOWYCH

Biorąc pod uwagę stan zdrowia mojego dziecka, wyrażam zgodę na uczestniczenie mojej córki/mojego syna.....

ucznia klasy..... w zawodach sportowych, które odbędą się w dniu.....
w miejscowości.....

Opiekę nad dzieckiem w czasie zawodów będzie sprawować Pani

Ostrowiec Św.,dn.....

Podpis rodzica/opiekuna

Wyrażam zgodę na publikację wizerunku mojego dziecka w środkach masowego przekazu

.....
Podpis rodzica/opiekuna

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY UCZNIA nr .....

1. Zespół powypadkowy w składzie:

- 1) *Iwona Wszola* – *Społeczny Inspektor Pracy*
(imię i nazwisko, stanowisko)
- 2) *Dorota Lach* – *nauczyciel, członek zespołu powypadkowego*
(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach *od .....do.....* ustaleń dotyczących okoliczności i przyczyn wypadku, jakiemu w dniu ..... o godz. .... uległ(a) .....

(imię i nazwisko)

uczennica klasy ..... Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim
(nazwa i adres szkoły lub placówki)

urodzony(a) ..... w .....

zamieszkały(a) w .....

(adres)

2. Rodzaj wypadku (śmiertelny, zbiorowy, ciężki) .....

3. Rodzaj urazu i jego opis .....

4. Udzielona pomoc .....

5. Miejsce wypadku ....

6. Rodzaj zajęć .....

Opis wypadku - z podaniem jego przyczyn

.....

.....

7. Imię i nazwisko osoby sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku

.....

8. Czy osoba sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie - podać, z jakiej przyczyny)

.....

.....

9. Świadkowie wypadku:

1) .....

(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

2) .....

(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

10. Środki zapobiegawcze .....

11. Poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) pouczone o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń.

Data i podpis pouczonych:

1) .....

2) .....

12. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

- 1) .....
- 2) .....

13. Data podpisania protokołu: .....

Podpisy członków zespołu:

- 1) .....
- 2) .....

Data i podpis dyrektora oraz pieczęć szkoły lub placówki .....

Potwierdzenie przez osoby uprawnione:

1)zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego: (data i podpis) .....

2)złożenia zastrzeżeń na piśmie:

(data i podpis).....

3)otrzymania protokołu

(data i podpis).....